

Länstyrelsen
Örebro län

Anna Olsfelt
Direkt: 019-19 39 59
anna.olsfelt@t.lst.se
Fax: 019-19 30 10

KO 14
A 118

2272.P.12

14965-14969

L 1841

1 (5)

BESLUT
2002-11-15

Dnr: 432-02452-1989

SWEDISH NATIONAL HERITAGE BOARD
RIKSANTIKVARIÉÄMBETET

Riksantikvarieämbetet

Ink. 2002 -12- 03

Dnr. 515-3778-2002

Byggnadsminnesförklaring av f d Stabsbyggnaden m fl byggnader på fastigheten Husaren 1, Olaus Petri församling, Örebro kommun

(4 bilagor)

BESLUT

Med stöd av 3 kap 1 § lagen om kulturminnen (KML) förklarar länsstyrelsen f.d. Stabsbyggnaden m fl byggnader på fastigheten Husaren 1, Olaus Petri församling, Örebro, enligt bifogade karta markerade A - E som byggnadsminne.

Med stöd av 3 kap 2 § KML meddelar länsstyrelsen samtidigt följande skyddsbestämmelser:

- Byggnaderna (A-C), muren (D) och porten (E) får inte rivas, vare sig i sin helhet eller delar därav, eller flyttas.
- Byggnaderna (A-C), muren (D) och porten (E) får inte byggas till, byggas om eller på annat sätt förändras till sin exteriör.
- Byggnadernas (A-C) planlösning får inte ändras.
- Byggnadernas (A-C) stommar får inte rivas, byggas om eller ersättas med andra material.
- I byggnaden A får trapphuset med trappor och stengolv samt kakelugnen, som kryssmarkerats på bilagda planritning, inte förändras, flyttas eller tas bort.
- Det i bilagan markerade skyddsområdet får inte ytterligare bebyggas utan tillstånd från länsstyrelsen. Området skall hållas i sådant skick att byggnadsminnets utseende och karaktär inte förvanskas.

2002-12-04 beslöt M6
Kopier till M6-reg. Ark./Jhm

- Byggnaderna, trädgården och muren skall i samråd med länsstyrelsen underhållas så att de inte förfaller. Vård- och underhållsarbeten skall utföras på ett sådant sätt att det kulturhistoriska värdet inte minskar. Underhållet skall ske med material och metoder som är anpassade till byggnadernas egenart.

Upplysningar

Länsstyrelsen lämnar råd ifråga om underhållet av byggnaden.

Om det finns särskilda skäl får länsstyrelsen enligt 3 kap 14 § KML lämna tillstånd till att byggnadsminne ändras i strid mot skyddsbestämmelserna.

Enligt 3 kap 21 § KML tillämpas beslut enligt 1 § utan hinder av att talan förs mot beslutet.

REDOGÖRELSE FÖR ÄRENDET

Den f.d. Stabsbyggnaden blev statligt byggnadsminne 1947-02-14 enligt 20 § KK 1929. Motiveringen var att den var ett typiskt inslag i en väl bevarad stadsmiljö av förindustriell karaktär och beslutet avsåg exteriören. När fastigheten 1984 förvärvades av kommunalt bolag och 1988 övergick till privat ägare blev byggnaden automatiskt byggnadsminne enligt 3 kap KML, även om inget formellt beslut om detta tagits av länsstyrelsen. Riksantikvarieämbetet motsatte sig inte försäljningen under förutsättning att köparen i köpeavtalet förband sig att medverka till en byggnadsminnesförklaring enligt länsstyrelsens beslut. Länsstyrelsen har lämnat underrättelse i enlighet med 3 kap 8 § KML.

Under 1998 har länsstyrelsen genomfört en kulturhistorisk utredning om byggnaden, tillsammans med Ridhuset på Husaren 2.

Byggnaden ägs av Bondepraktikan i Örebro AB. Överläggningar har skett mellan Bondepraktikan och Länsstyrelsen om utformningen av skyddsbestämmelserna. En särskild pm har upprättats som redovisar möjligheterna till framtida förändringar av byggnadsminnet. Bolaget har tillstyrkt förslaget på byggnadsminnesförklaring med tillhörande skyddsbestämmelser 2002-11-05.

Riksantikvarieämbetet, genom 1:e antikvarie Jan Karlsson, har vid samråd tillstyrkt byggnadsminnesförklaringen med tillhörande skyddsbestämmelser 2002-10-24.

Örebro läns museum, genom bebyggelseantikvarie Charlotte Gustafsson, har vid samråd tillstyrkt byggnadsminnesförklaringen med tillhörande skyddsbestämmelser 2002-10-24.

MOTIVERING

Den f.d. Stabsbyggnaden är belägen i den del av centrala Örebro som enligt beslut av riksantikvarieämbetet 1987-11-05 är av riksintresse för kulturmiljövården, nr. 20 i t-län. Det finns upptaget i det bevarandeprogram för innerstadens kulturhistoriskt värdefulla bebyggelse som har antagits av Örebro kommunfullmäktige 1988-09-29. Det tillhör där kategori A - "synnerligen märkliga byggnader i kulturhistoriskt avseende" - det vill säga sådana som redan är byggnadsminnen eller äger ett sådant värde att de kan förklaras som byggnadsminnen.

Militären kom under en stor del av 1800-talet att sätta sin prägel på flera kvarter längs Svartån. 1835 förlades exercisskvadronen, det vill säga rekrytskolan, i Örebro och de logerade i en 1700-tals byggnad i nuvarande Centralparken. År 1861-1862 uppfördes stabsbyggnaden med tillhörande ridhus för Husarkåren i hörnet Olaigatan/Slottsgatan, inte långt från rekrytskolan. Arkitekten bakom var högst sannolikt stadsarkitekt Fridolf Wijnbladh, verksam i Örebro 1854-1872. Han utformade många betydelsefulla byggnader i Örebro som Rådhuset, Örebro teater och Stora hotellet. F.d. Stabsbyggnaden har en renässanspräglad fasad och är uppförd i en stil som kom att bli en av de mest använda under andra delen av 1800-talet. F.d. Stabsbyggnaden med tillhörande flygelbyggnad och uthus stod klara 1862 och byggmästare var A. M. Swensson.

Byggnaden kom att nyttjas som expeditionslokal och officersmäss för husarerna. 1891 flyttade rekrytskolan till Skövde men expeditionen låg kvar på Olaigatan där den även fungerade som bostad för sekundchefen. Byggnaden övergick 1905 till att bli kanslihus för Kongl. Livregementets Grenadjärer samt bostad för sekundchefen. Mellan åren 1911-1944 fungerade den endast som tjänstebostad för sekundchefen och därefter har den varit stabsbyggnad. Från 1945 till 1975 för Örebros försvarsområde och därefter för Bergslagens militära områdesstab.

Under 1980- och 90-talen avvecklades det mesta av den militära verksamheten i Örebro och stabsbyggnaden övergick 1984 i kommunal ägo. 1988 såldes fastigheten till det privata företaget Contecton Fastighetsutveckling AB som inrättade sitt kontor i byggnaden. Sedan 1996 ägs byggnaden av Bondepraktikan i Örebro AB som hyr ut lokalerna som kontor till olika företag.

F.d. Stabsbyggnaden är ett fint exempel på den lägre stenhusbebyggelsen som växte upp i Örebro från 1850-talet och successivt ersatte den gamla trästaden. Det finns inte många byggnader kvar från denna period i Örebro och därför är det viktigt att stabsbyggnaden bevaras som en länk till detta byggnadshistoriska skede. Den f.d. Stabsbyggnaden och ridhuset bildar tillsammans en intressant kulturhistorisk miljö som vittnar om den militära aktivitet som under en lång period satte sin prägel på kvarteret och utgjorde ett viktigt inslag i staden.

Genom sin militärhistoriska betydelse för Örebro och som en viktig del i den värdefulla bebyggelsemiljön kring Örebro slott uppfyller f.d. Stabsbyggnaden väl kraven i 3 kap 1 § KML – ”synnerligen märklig genom sitt kulturhistoriska värde” – för att skyddas och bevaras som byggnadsminne.

Detta beslut kan överklagas hos länsrätten i Örebro län.

Beslut i detta ärende har fattats av styrelsen. I beslutet deltog landshövding Gerd Engman jämte ledamöterna Sören Gunnarsson, Mats Sjöström, Margareta Karlsson, Raul Björk, Erik Johansson, Ola Karlsson, Sonja Cederlöf, Karl-Erik Persson, Lennart Eliasson, Bo Rudolfsson, Helena Vilhelmsson samt suppleanterna Tarja Rossi Nordling och Peder Pedersen.

I ärendets handläggning har antikvarie Anna Olsfelt deltagit. I den slutliga handläggningen deltog även länsassessor Per Undén.

Gerd Engman
landshövding

Raoul Hjærtström
bitr. länsantikvarie

Bilagor

Karta

Planritning

PM, 2002-11-04

Hur man överklagar länsstyrelsens beslut

Kopia till

Riksantikvarieämbetet

Lantmäterimyndigheten i Örebro län

Örebro läns museum

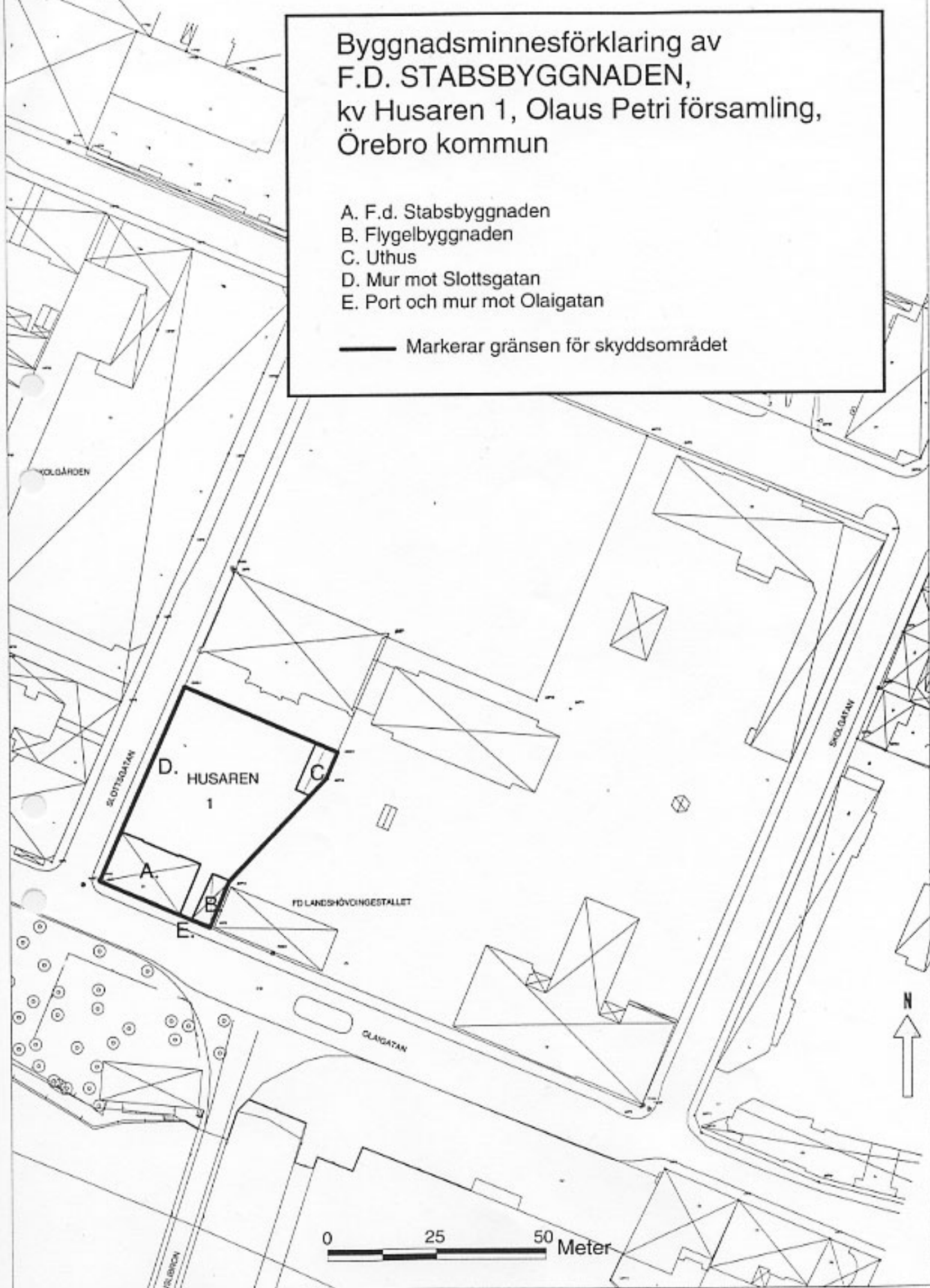
Örebro kommun

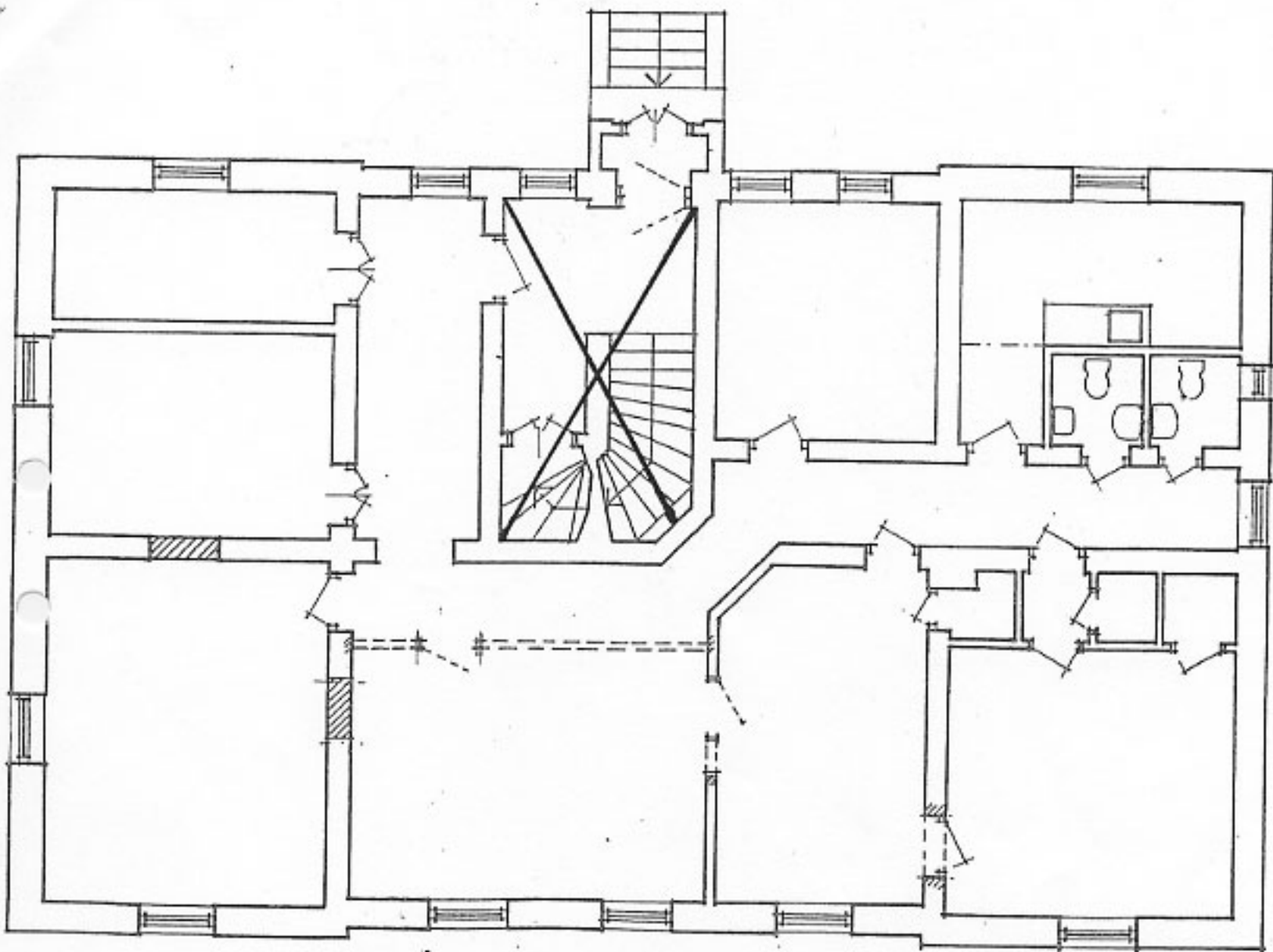
Lst/BMreg

Byggnadsminnesförklaring av
F.D. STABSBYGGNADEN,
kv Husaren 1, Olaus Petri församling,
Örebro kommun

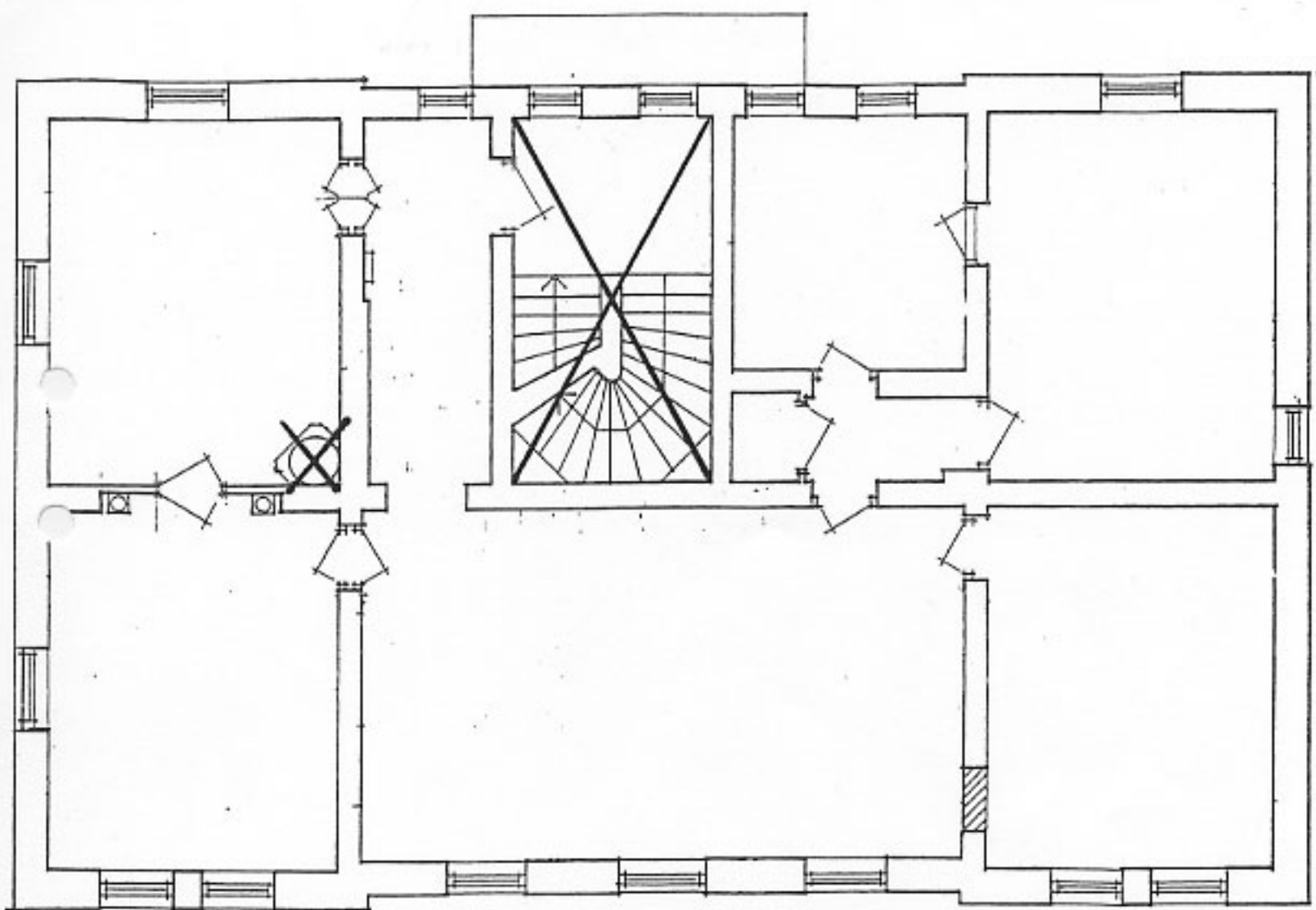
- A. F.d. Stabsbyggnaden
- B. Flygelbyggnaden
- C. Uthus
- D. Mur mot Slottsgatan
- E. Port och mur mot Olaigatan

— Markerar gränsen för skyddsområdet

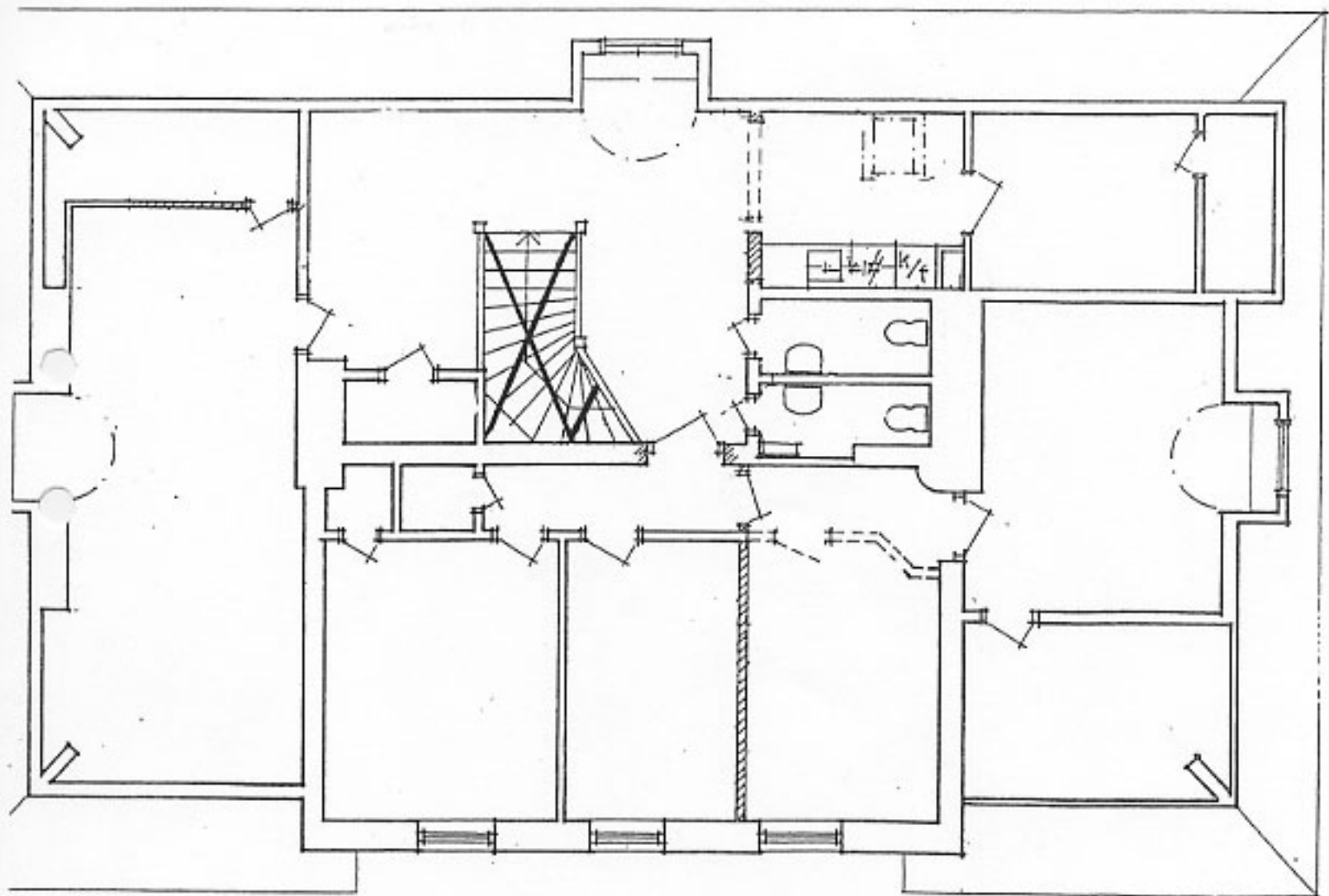

PLAN 1

AN 2

AN 3